

Asia: VN/35729/2023

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Taustatiedot lausunnonantajalta

Edustan

Yliopisto tai ammattikorkeakoulu tai tieteellinen järjestö

Lausunnonantajan lausunto

1 Onko ehdotus kokonaisuudessaan kannatettava?

Osittain kyllä

Perustelut tiiviisti esityksen kannatettavuudesta?

Lakiluonnoksen tavoitteet ovat kannatettavia, mutta esitys nykyisessä muodossaan ei riittävästi turvaa asiakkaan oikeusturvaa eikä anna selkeitä vastauksia siihen, miten sosiaalihuollon prosesseja ja palveluja uudistetaan käytännössä. Keskeiset käsitteet ja vastuut on määriteltävä täsmällisemmin, kustannusvaikutukset on arvioitava realistisesti ja dokumentoinnin keventämisen vaikutukset on analysoitava perusteellisesti.

Ehkäisevän sosiaalityön näkökulmaa ei luonnoksessa avata. Lakiluonnoksen riskinä on käytännössä painottaa korjaavia palveluita /raskaita palveluita silloin, kun hyvinvointialueiden taloustilanteessa ei pystytä panostamaan uuden lain tavoitteiden mukaisesti, eli sosiaalihuollon tuen painopisteen kohdentamiseen ennaltaehkäisyyn, ensivaiheen ohjaukseen ja neuvontaan sekä varhaiseen tukeen, ja samalla se on näin ollen ristiriidassa hyvinvointialueiden keskeisten toimintatavoitteiden sekä luonnostellun sosiaalihuoltolain että linjattujen valtakunnallisten tavoitteiden kanssa (ks. Valtakunnalliset tavoitteet sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiselle. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisu 2024:2 <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-00-5424-3>).

Ilman näitä täsmennyksiä lakiluonnos jää liian yleiselle tasolle ja sisältää merkittäviä riskejä sosiaalihuollon yhdenvertaiselle toteutumiselle.

2 Vastaavatko ehdotukset esityksen tavoitteita?

Osittain kyllä

Perustelut tiiviisti esityksen tavoitteista?

Luonnoksessa esitetyt tavoitteet – asiakasprosessin selkeyttäminen, oikea aikaisen tuen vahvistaminen ja hallinnollisen työn keventäminen – ovat sinänsä kannatettavia. Samoin kuin sosiaalialan ammatillisen asiantuntijatyön aseman selkeyttäminen ja vahvistaminen.

Kuitenkin esityksen nykyinen muoto jättää useita keskeisiä oikeudellisia, toiminnallisia ja taloudellisia kysymyksiä avoimiksi. Näillä puutteilla on suora vaikutus asiakkaiden oikeusturvaan sekä sosiaalihuollon yhdenvertaiseen toteutumiseen.

Asiakasprosessien joustavoittavuus, joka sinänsä hyvä asia, tuodaan esille vahvasti eri kohdissa tavoitteena, mutta kokonaisuuden kannalta puitelain yleisyys on ristiriidassa ammattihenkilön työn sisällön kannalta. Luonnoksessa korostetaan joustavuutta ja hallinnollisen työn keventämistä, mutta ei arvioida riittävästi, miten muutokset vaikuttavat asiakkaan oikeusturvaan. Näin ollen todennäköistä on, että hyvinvointialueet, jotka ovat myös taloudellisesti eri tilanteissa vievät sosiaalihuollon käytännön toteutusta osin eri suuntiin, tai käy niin kuin yleensä käy että minimistä tulee maksimi. Lain puitteissa mahdollistuu liiaksi se, että eri hyvinvointialueiden asukkaat ovat eriarvoisessa asemassa riippuen siitä, minkä hyvinvointialueen alueella he asuvat.

Oikeusturvan kannalta keskeiset käsitteet ovat liian yleisellä tasolla. Esimerkiksi “oikea aikainen tuki”, “pitkäaikainen tuki” ja “monimutkainen asiakastilanne” jäävät tulkinnanvaraisiksi.

Ko. palvelut eivät voi olla määrärahasidonnaisia. Erikseen esille tuotu määrärahasidonnaisuus vaarantaa lain kannatettavat tavoitteet ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden toteutumisen. Rakenteellisen sosiaalityön tavoitteen määritelmän puute lakiehdotuksessa johtaa siihen, ettei sosiaalisen oikeudenmukaisuuden tavoite ole realistista saavuttaa lakiehdotuksen tavoitteiden mukaisesti. Riskinä voi myös nähdä, että sosiaaliohjaus laajenee tehtäviin, jotka tosiasiasa edellyttävät sosiaalityöntekijän koulutusta ja päätösvaltaa. Asiakkaan tuen tarpeen arviointi voi heikentyä, jos vastuut eivät ole yksiselitteisiä.

Myös asiakaspäätösten ja muutoksenhaun perusteet jäävät todennäköisesti epäselviksi, kun sosiaaliohjauksen ja sosiaalityön rooleja muutetaan ilman tarkkaa määrittelyä siitä, missä vaiheessa syntyy viranhaltijapäätös ja milloin asiakkaalla on oikeus valittaa.

3 Lausuntopalaute luvusta 1, onko erityistä tukea tarvitsevaa asiakasta koskeva pykäläesitys 5 a § kannatettava?

Osittain kyllä

Perustelut tiiviisti esityksen kannatettavuudesta?

Erityisen tuen tarpeen tarkempaan määrittelyyn yhdessä paikassa on hyvä tavoite. Kuitenkin tärkeää on hahmottaa riski siitä, että miten ero tehdään tältä perustalta esim. sosiaalihuoltolain erityisen tuen tarpeen ja lastensuojelutarpeen välillä tai ikääntyneiden hoidon erityisen tuen tarpeiden välillä. Tärkeää on kiinnittää huomiota ennen kaikkea siihen, että asiakas saa tarvitsevansa arvioinnin

pohjalta. Vaikuttavuuden mittaamisen osalta tuotetaan vahvasti esille sen merkitys, mutta käytännön ohjaus ja keinot eivät kuitenkaan ole riittävästi ehdotettuina.

4 Lausuntopalaute luvusta 2, onko erillinen hyvinvoinnin edistämistä koskeva 10 a § kannatettava?

Osittain kyllä

Perustelut tiiviisti esityksen kannatettavuudesta?

Kannatettavaa on painotus siitä, että sosiaalihuollon suunnitelmalliseksi tavoitteelliseksi poikkialueelliseksi työksi tulee hyvinvointi. Näin vahvistetaan sosiaalihuollon tärkeää asiantuntijuutta – kokonaisvaltaista sosiaalisen ja arjen toimijuuden asiantuntijuutta – ja sille kuuluvaa keskeistä merkitystä ennaltaehkäisevänä ja osallisuutta edistävänä sosiaalisena, yhteisöllisenä työnä. Näin se parhaimmillaan voi tulla määritellyksi itsenäisenä sosiaaliseen keskittyvänä näkökulmana terveyden käsitteen ja terveydenhuollon rinnalla ilman alistaisuutta terveydenhuollolle, johonka liittyvä työ pohjautuu osin erilaisesta lähtökohdasta kuin sosiaalisen työn ja sosiaalihuoltoon suhteelliseen ajatteluun nojautuva toiminta. Näin katsoen myös rakenteellisen työn näkökulman voidaan ajatella edistyvän, joka sinänsä kuitenkin tarvitsee lainsäädännössä tässä yhteydessä tarkempaa määrittelyä. Tällainen hyvinvoinnin edistämistyö edellyttää myös resurssien varaamista siihen työhön. Vaikuttavuus liittyykin vahvasti siihen, että on tietoa toimivista ja vaikuttavista menetelmistä ja sosiaalialan asiantuntijoita, joille hyvinvoinnin edistäminen, sosiaaliseen ja suhteelliseen kytkeytyvä, myös rakenteellinen ja sosiaalityö on määritelty työtehtäviin.

5 Lausuntopalaute luvusta 3 - sosiaalityö ja sosiaaliohjaus: Ovatko ehdotukset selkeitä ja toteutettavissa olevia?

Osittain ei

Perustelut tiiviisti?

Sosiaaliohjauksen ja sosiaalityön määrittely on puutteellista. Määritelmien epäselvyys aiheuttaa monenlaisia ongelmia. Luonnos korostaa sosiaaliohjauksen ja sosiaalityön roolia, mutta ei määrittele niitä riittävän täsmällisesti. Sosiaalihuollon puitelaisissa tulisi olla selkeä määritelmä mitä sosiaalityön on ja mitä sosiaaliohjaus lakisääteisenä palveluna on. Ilman selkeitä määritelmiä ja vastuita on mahdotonta arvioida, missä kulkee sosiaaliohjauksen ja sosiaalityön välinen raja, ja milloin asiakkaan tilanne edellyttää sosiaalityöntekijän erityisosaamista. Vaarana on että potentiaalisesti laissa luotu mahdollisuus toteuttaa kokonaisvaltaista sosiaalityötä jää hyvin torsoksi ja sosiaalityön määrittely erityisen marginaaliseksi hallinnolliseksi erityiseksi työksi erityisen monimuotoisissa haasteellisissa tilanteissa.

Lähtökohtana sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen näkeminen yhtenä kokonaisuutena sosiaalisen työn ja sosiaalihuollon asiantuntijatyönä, jolloin sosiaalihuollon ammatillinen asiantuntijatyö ensisijaisena työn muotona voi vastata asiakkaan tarpeisiin. Siten esitys vahvistaa sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen asemaa ja roolia. Muutostavoite on sinänsä kannatettava, mutta vaatii erityisen paljon ja tarkennusta työtehtäviin ja prosesseihin sekä erityisesti tukea ja resursseja laajan muutoksen toteuttamiseen. Tämän voi nähdä olevan ristiriidassa säästötavoitteen näkökulmasta ja kapenevien resurssien näkökulmasta. Muutos edellyttää myös työntekijöiden osaamisen vahvistamista ja mahdollista käyttää erilaisia menetelmiä pelkän arvioinnin ja tunnistamisen sijaan. Voikin nähdä että kyse on laajasta muutoksesta, jossa kansallisesti pitää varmistaa sosiaalihuollon menetelmien arviointi, kehittäminen, prosessit ja rakenteet, joiden kautta työ voi edetä lain hengen

suuntaan aidosti turvaten laadukkaan sosiaalihuollon, oikeudenmukaisuuden ja sosiaalisen turvallisuuden edistämisen. Tämä muutos on tärkeää huomioida sekä sosiaalihuollon sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen sisältöjen koulutuksessa sekä ammattilaisia kouluttavien opetussuunnitelmien uudelleen jäsentämisessä, erityisesti yhteisessä suunnitelmatyössä erityisesti yliopiston ja ammattikorkeakoulujen kesken.

Esityksen osalta on erityisen tärkeää huomioida työnjako sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen osalta, erityisesti sosiaaliohjauksen osalta, miten sosiaaliohjaus liittyy erikseen myönnettäviin palveluihin osaamisen, prosessien toteuttamisen ja työtehtävien suhteen. Rajapinta konkreettisenä arjen apu- ja ohjaustyönä, näin määriteltynä, jää näin ollen epäselväksi ja ohjaa työtehtävärakenteita vaativassa sosiaaliseen liittyvässä työssä toisen asteen koulutuksen saaneiden työtehtävien rajapintaan, joiden koulutuksessa osaaminen keskittyy konkreettisempaan hoiva- ja huolenpito-osaamiseen, joka taas ei vastaa sosiaalihuoltolain lähtökohtiin liittyvään pitkäjänteiseen suunnittelu-, vuorovaikutus, ohjaus- ja psykososiaalisten työmenetelmien, yhteisö- sekä rakenteelliseen työn osaamisvaatimukseen, jota tarvitaan myös sosiaaliohjauksen sisällöissä.

6 Lausuntopalaute luvusta 3 - lapsiperhepalvelu: Onko ehdotus uudesta lapsiperhepalvelusta ja siihen sisältyvästä taloudellisesta tuesta selkeä ja toteutettavissa oleva?

Osittain kyllä

Perustelut tiiviisti?

Uudistus tavoittelee suurempia kokonaisuuksia, johon sisältyy oletus puitelakityyppisesti kussakin ympäristössä tarpeen mukainen palvelukokonaisuus. Lähtökohtaisesti tavoite on kannatettava, kun ammattilaisilla on riittävästi päätösvaltaa, resursseja ja mahdollisuutta organisoida työ ja palvelut tarpeen mukaisesti. Kuitenkin määrittelemättömyys resursseja ja säästöä tavoittelevassa uudistuksessa on suuri riski monella tavalla. Tästä syystä olisi erittäin tärkeää, että sosiaaliohjaukseen ja sosiaalityöhön liittyvät tarkemmat rajaukset tuottavat vaatimuksen siitä, että ehkäisevä työ voi toteutua ja lapset ja perheet saavat tarvitsemansa. Erityisesti on huolehdittava siitä, että sosiaalihuollon ammatillisella asiantuntijalla säilyy kuitenkin riittävä autonomia asiakkaan tuen tarpeen vastaamisessa esitetyn pykälän mukaisesti. Todennäköisesti lain tämänlaisena toteutuessa erittäin todennäköisenä riskinä on että eri alueille asukkaan ovat jatkossa hyvin erilaisessa asemassa ja sosiaalinen oikeudenmukaisuus palveluiden ja palveluiden tarveperustainen toteutuminen on hyvin vaihtelevaa. Esimerkiksi ne hyvinvointialueet, jotka ovat joutuneet arviointimenettelyyn joutunevat rajaamaan palveluitaan vain laissa määriteltyihin minimeihin, ja jos ne vielä ovat puitelakien perusteella määräytyviä palveluita, voi epäillä, että palveluita ei ole saatavilla laadukkaina sosiaalihuollon hengen mukaisina ja tarpeen mukaisina. Ja kun joustavutta, sinänsä kannatettavalla, idealla viedään eteenpäin, samaan aikaan kun sosiaalihuollon ammatillisen asiantuntijan päätöksentekoon ja tuen tarpeen arviointiin liittyvää vastuuta ja harkinnan käytön mahdollisuuksia lisätään. Tällöin erityisen tärkeäksi muodostuu sisältöohjauksen ja tuen varmistaminen palveluiden rakenteissa, kehittämistyössä ja johtamisessa.

Taloudellisen tuen osalta siirto sosiaalihuoltolakiin on mahdollisuus, jolloin tukea voidaan ohjata tarpeen mukaisesti, mutta samalla hyvinvointialueiden päätäntävällän merkitys - jotka kuten todettu ovat eri asemassa ja pakotettu taloudellisen ohjauksen kautta ratkaisuihin- astuu kuvaan, jolloin tätä mahdollisuutta käytetään todennäköisesti rajoitetusti tai eri alueittain eri tavalla. Samoin eriarvoisuuden ja tarpeisiin vastaamattomuus nousee esityksessä kohdasta, jossa kasvatusta ja

perheneuvolan määrittäminen erillisenä palveluna poistuu. Näin on todennäköistä, että valtava osaamispääoma hukataan, ja aidosti ehkäisevään työhön ja samalla vaikeisiin ongelmiin sekä vanhemmuuden ja parisuhteiden tuen tarpeisiin vastataan heikommin yhä lisääntyvien tarpeiden osalta. Kun sitä ei lainsäädännössä tarkemmin edellytetä ja turvata.

Lapsiperhepalvelu voi lähtökohtaisesti olla sisällöltään hyvin monenlaista työskentelyä ja tukea. Miten jatkossa seurataan niin alueellisesti kuin kansallisesti sitä, millaista tukea lapset, nuoret ja lapsiperheet ovat saaneet ja mikä tuki on ollut kenellekin vaikuttavaa?

Kaikesta edellä mainitusta johtuen lapsiperhepalvelujen nimeen sisältyy niin laaja kirjo sisältöjä, että niistä päättäminen ja nimeäminen alueittain on todennäköisesti palveluiden kehittämistä vaikeuttava haaste samoin kuin riskitekijä ja tarpeisiin vastaamisen osalta erityinen haaste.

7 Lausuntopalaute luvusta 3 - Onko ehdotus uudesta työikäisten toimintakyvyn ja osallisuuden tuen palvelusta selkeä ja toteutettavissa oleva?

Osittain kyllä

Perustelut tiiviisti?

Arvokasta on, että ehdotuksessa korostuu työikäisten toimintakyvyn ja osallisuuden tukeminen sosiaalihuollon tehtäväalueena, samaan aikaan on tärkeää huolehtia työllisyyden palvelujen ja kuntoutuksen rajapintayhteistyö tehtävinä ja prosesseina.

Esityksessä kuvataan palvelun kohderyhmää selkeästi ja nostetaan esiin toimintakyvyn, osallisuuden ja arjessa selviytymisen tukemisen merkitys, joka itsessään tärkeä turvata.

Palvelun nimestä ja sisällöstä sosiaalisen kuntoutuksen suhteen herää paljon kysymyksiä. Esimerkiksi palvelun nimi on vaikeasti hahmotettavissa ja muistettavissa. Sosiaalinen kuntoutus -käsitteenä tulisi sisällyttää edelleen kuvaamaan uudistettua palvelua? Siirtyminen subjektiivisen oikeuden edellyttämästä palvelusta määrärahasidonnaiseen palveluun tuo tässäkin riskin eriarvoisuuden ja palvelujen vähenemiseen varsinkin kun esityksessä tuodaan esille joustavuuden ja räätälöimisen näkökulma, joka sinänsä on hyvä tavoite resurssien ollessa riittävät tarveperustaisuuteen, jos näin ei ole, on todennäköistä että juuri erityisen heikommassa asemassa olevat kuntouttavan työtoiminnan lakkauttamisen ja sosiaalisen kuntoutuksen käsitteen katoamisen sekä järjestöjen ja yhdistysten yhteiskunnallisen kurjistumisen myötä tarkoituksenmukaisia palveluita ei riittävästi järjestetä varsinkin kun hyvinvointialueiden taloustilanne tulee olemaan kireä ja vaihteleva.

8 Muu lausuntopalaute lukuun 3?

Nimeämisellä häivytetään myös sosiaalialan työn todellisuutta. Kaikki sosiaalihuollon työikäiset asiakkaat eivät välttämättä ole työkykyisiä ja heidän osallisuuttaan ja toimintakykyä on myös arvokasta tukea ja edistää. Sosiaalinen kuntoutus käsitteenä tuo selkeämmin esille mistä on kyse.

**9 Lausuntopalaute sosiaalihuollon toteuttamisen alkuvaiheessa: neuvonta ja ohjaus, vireilletulo ja sosiaalihuollon asiakkuus, yhteyden saaminen sosiaalihuoltoon ja tuen tarpeen arviointi (luvut 2 ja 4)
Ovatko ehdotukset selkeitä ja toteutettavissa olevia?**

Osittain kyllä

Perustelut tiiviisti?

Kannatettavaa esityksessä on vireilletulon ja ilmoituskäytäntöjen yhtenäistäminen ja selkiytyminen. Samoin kannatettavaa on tuen tarpeen tunnistaminen ja arviointi varhaisessa vaiheessa ja ensisijaisesti sosiaalihuollon ammatillisen asiantuntijatyön kautta.

Nykyinen lainsäädäntö sisältää ohjauksen ensisijaisiin palveluihin, ja uusi ehdotus korostaa tätä. Tämä on nykyiselläänkin mahdollista ja siksi tulevaisuudessa pitäisi enemmän panostaa muiden hallinnonalojen toimijoita. On tärkeää huomioida laajemminkin sosiaalihuollon osalta, että myös muita hallinnonaloja koulutetaan asiakasohjauksen osalta kuten esimerkiksi kuntien sivistystoimiala ja hyvinvointialueilla terveydenhuolto.

Kannatettavaa on, että pykälässä 35c säädetty asiakkaan oikeus henkilökohtaiseen keskusteluun sosiaalihuollon työntekijän kanssa säädetään huolimatta siitä, että se toteutunee jo nyt, jos ammatillista osaamista tarkastellaan, toki puutteelliset resurssit ovat todennäköisesti syynä, jos tämä ei toteudu nykyisen lain puitteissa.

10 Lausuntopalaute luvusta 4 – asiakassuunnitelma ja omatyöntekijä? Ovatko ehdotukset selkeitä ja toteutettavissa olevia?

Osittain kyllä

Perustelut tiiviisti?

Kannatettavaa on, että lakiesityksen tavoitteena on päällekkäisten ja toistuvien arviointien poistuminen. Tästä nousee kysymys, millaista sisäistä ohjeistusta kukin hyvinvointialue tästä antaa ja jääkö sosiaalihuollon viranhaltijalle riittävä autonomia tarpeen arvioimiseksi yhdessä asiakkaan kanssa. Suunnitelmallinen työ tarvitsee yhdessä tehdyn suunnitelman ja tässä yhteydessä ristiriidassa sen kanssa on osin se ajatus, että asiakasta voidaan auttaa jo ensivaiheessa ilman asiakkuutta ja asiakassuunnitelmaa.

Kriittisen kysymyksen herättää se, että omatyöntekijän nimeäminen pohjautuu erikseen tarpeen arviointiin, tässä tavoitteen voi ajatella olevan hyvä, mutta samaan aikaan se vie pohjaa systemaattiselta asiakassuunnitelmalta, erityisesti haavoittuvassa tilanteissa olevilta asiakkailta, kuten usein sosiaalihuollossa on kyse. Omatyöntekijän merkitys asiakkuuden alkaessa sosiaalihuollossa on aina tärkeää, ja olennaista onkin että esityksessä tämä on huomioitu.

11 Lausuntopalaute luvusta 4 - erityistä tukea tarvitsevan lapsen sosiaalityöntekijän asiakasmitoitus. Onko ehdotus selkeä ja toteutettavissa oleva?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

12 Muu lausuntopalaute lukuun 4?

-

13 Lausuntopalaute luvusta 5 - sosiaalityöntekijän erityiset tehtävät. Onko ehdotus selkeä ja toteuttavissa oleva?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

14 Lausuntopalaute luvusta 5 - sosiaalihuollosta vastaava viranhaltija. Onko ehdotus selkeä ja toteuttavissa oleva?

Kyllä

Perustelut tiiviisti?

Esitys on vahvasti kannatettava. Palveluvalikoiman ja työmuotojen arviointi tulee edellyttämään kansallisen tason kehittämistä, suosituksia (joista tehty alkuselvitystä STM:ssä) ja linjauksia sekä yhteistyötä sosiaalialan osaamiskeskusten kanssa.

15 Lausuntopalaute sosiaalihuollon asiakastietojen kirjaamisesta. Onko ehdotus selkeä ja toteuttavissa oleva?

Osittain ei

Perustelut tiiviisti?

Esityksessä näyttää olevan ristiriita kirjaamisen vähentämisen ja sosiaalisen oikeudenmukaisuuden ja asiakkaan oikeusturvan näkökulmasta. Kevennyttä kirjaaminen saattaa vaikuttaa vahvasti vaikutusten ja kehittämisen osalta puutteisiin. Laadukas kirjaaminen on erityisen tärkeää, myös rakenteellisen työn näkökulmasta. Rakenteisen kirjaamisen toteuttaminen nimenomaan sosiaalihuollon tarpeista käsin on tärkeää kehittää edelleen hyvinvointialueille eikä kaventaa sitä lainsäädännön muutoksella.

Kohtiin 18-19:

Lisäksi kustannusvaikuttavuuden arviointi perustuu oletuksiin, ei näyttöön. Luonnoksessa esitetään, että muutokset parantavat kustannustehokkuutta ja keventävät julkisen talouden taakkaa. Kuitenkin todellisia säästöjä ei ole arvioitu riittävän tarkasti. Säästöjen oletetaan syntyvän hallinnollisen työn keventämisestä ja palvelujen yhdistämisestä, mutta ei esitetä laskelmia siitä, kuinka paljon työaikaa todellisuudessa vapautuu tai miten palvelurakenteiden muutokset vaikuttavat kustannuksiin pitkällä aikavälillä.

Riskinä on, että säästöjä ei synny, mutta asiakkaiden oikeusturva ja palvelujen laatu heikkenevät. Mikäli lain teksti ei ole selkeä, syntyy ristiriitaisia tulkintoja, joita puidaan oikeusasteissa.

Asiakkaan kannalta prosessien monitulkintaisuus lisää vaaraa, että hän ei saa tarvitsemaansa ja tarkoituksenmukaista apua. Sosiaalihuollon prosessien tulee olla selkeitä ja johdonmukaisia, jotta tuen oikea-aikaisuus ja riittävä laajuus voidaan taata ja näin turvata se, etteivät ongelmat kasaudu.

:Kustannusvaikuttavuus ei voi perustua pelkkiin oletettuihin säästöihin, vaan sen tulee perustua realistisiin, läpinäkyviin ja vertailukelpoisiin laskelmiin.

Dokumentoinnin keventäminen on ristiriidassa työn sisällön kanssa. Dokumentointi ei ole irrallinen hallinnollinen velvoite, vaan:

- osa yhteiskunnan sosiaalista turvaa
- osa asiakkaan oikeusturvaa
- osa ammattihenkilön vastuuta
- osa palveluprosessin jatkuvuuden varmistamista
- osa moniammatillista yhteistyötä

Luonnoksessa ei esitetä konkreettisia keinoja, joilla dokumentointia kevennetään ilman, että nämä keskeiset tehtävät vaarantuvat. Jos dokumentointia vähennetään liikaa, seurauksena voi olla esimerkiksi heikompi palvelun laatu, vaikeudet osoittaa tehdyt toimenpiteet ja asiakkaan kanssa yhdessä sovitut linjaukset toimenpiteisiin liittyen, lisääntyneet oikeusturvariskit ja epäselvyydet vastuunjaossa; jääkö asiakas ilman tukea kun ei tiedetä kuka tekee ja mitä.

16 Lausuntopalaute asiakasmaksuihin ehdotetuista muutoksista?

Ehdotetut korotukset palvelumaksuihin ja asiakasmaksuihin herättävät huolta. Terveystieteiden tutkimuskeskuksen asiakasmaksuja on jo korotettu. Näiden molempien korostusten yhteisvaikutus tulee heikentämään entistä enemmän jo yhteiskunnan haavoittuvassa asemassa olevien taloudellista tilannetta.

17 Lausuntopalaute muista säädösmuutosehdotuksista?

-

18 Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotusten taloudellisista vaikutuksista?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

19 Antaako esitysluonnos riittävän ja oikean kuvan lakiehdotusten muista vaikutuksista ja yhteisvaikutuksista?

Ei kantaa

Perustelut tiiviisti?

-

Heininen-Reimi Taina
Sosiaalialan ammattikorkeakouluverkosto - SOAMK työvaliokunta